

*Дяченко Т. А., Сорокіна Н. О.
м. Харків, Україна*

ПЕРСПЕКТИВИ УКРАЇНО-РОСІЙСЬКОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В ІННОВАЦІЙНІЙ СФЕРІ

Фінансово-економічна криза серйозно похитнула стан країн світу. Аби мати більшу конкурентоспроможність, підприємства впроваджують інновації в виробничий процес, а деякі об'єднуються заради більших шансів на економічних ринках або просто, щоб мати змогу існувати. Під впливом цих факторів країни-сусіди замислюються про співтовариство та шукають шляхи спільної розробки та впровадження нововведень, модернізації виробничої сфери та оновлення обладнання на найбільших підприємствах.

Відносини між Росією та Україною завжди вважалися родинними. Росія була суворим, примхливим батьком, а Україна сином-бунтівником. Які б проблеми не ставали на їхньому шляху, вони залишались родиною, проте після розпаду Радянського Союзу, Україна починає жити окремим життям, здобуває незалежність. Незважаючи на це, відносини між країнами не припиняються, вони чітко просліджуються в сфері торгівлі, машинобудування, ракетобудування, хімічній, енергетичній сферах та інших. Проте з часом рівень довіри падає, кожна з країн переслідує свої інтереси, змінюється влада, фундамент, на якому будувалися відносини партнерства, поступово руйнується. Двостороння торгівля між країнами на початку 2004 року впала майже на 10 млн., порівняно з цим показником в середині 90-х. Це підтверджує той факт, що з часом економічні відносини між Україною та Росією стають менш тісними [8].

Потреба в інноваціях стала як перед Росією так і перед Україною ще в кінці ХІХ ст. Проте особливо гостро вона стала відчутна останні роки, оскільки поступово знижується конкурентоспроможність продукції, виробленої на підприємствах двох країн.

Україна завжди мала славу країни з високим технологічним потенціалом, а українські вчені і зараз постачають країни світу своїми розробками та геніальними ідеями. Причини цього – вигідне географічне розташування та високий інтелектуальний розвиток громадян. Росія в такому ж положенні, зважаючи на багату кількість корисних копалин (природного газу, нафти та ін.), обширні території, велику кількість вищих навчальних закладів та дослідницьких центрів. Об'єднує Україну та Росію бажання втілити в життя свої ідеї та модернізувати свої економіки.

Державне регулювання інноваційної діяльності в Україні здійснюється через податкову систему, амортизаційну політику, надання фінансової допомоги у вигляді дотацій, субвенцій та субсидій на інвестування нових розробок [2].

Правовою базою українських інноваційних процесів є Конституція України, закон України «Про інноваційну діяльність», «Про наукову і науково-технічну експертизу», «Про наукову і науково-технічну діяльність», Господарський, Цивільний, Бюджетний, Податковий, Земельний кодекс та інші законодавчі акти.

Окрім правової бази в Україні використовуються і інші засоби регулювання інноваційної діяльності, такі як: податки, політика ціноутворення, митна політика, ліцензії, квоти та ін.

В Російській Федерації також існує певна правова база для регулювання інноваційної діяльності, вона складається з Конституції РФ, Цивільного кодексу Російської Федерації, Кримінального кодексу РФ, законів «Про науку і державну науково-технічну політику», «Про товарні знаки, знаки обслуговування і найменування місць походження товарів» та ще декілька законодавчих актів. На відміну від України

Російська Федерація так і не має базового законодавчого акту, який регулював би конкретно інноваційну діяльність.

На сьогоднішній день Україна знаходиться в не найкращому стані, не маючи можливості виплатити борги, вона бере нові кредити. З кожним роком, з кожною зміною влади країну все більше поглинає криза. Допомогти в такій ситуації могло лише впровадження економічної стратегії співтовариства з Росією, саме так і сталося. Витоки цього потрібно шукати ще в минулому, адже історичний, особистісний характер відносин між країнами зберігся донині, транзитний чинник – тому підтвердження, не зважаючи на величезні борги, транзит газу з Росії не припиняється.

Головним нормативно – правовим документом, який регулює напрями економічного співтовариства є «Договір про дружбу, співтовариство та партнерство між Російською Федерацією та Україною» від 31 травня 1997 року, а також прийнятий на його основі «Договір про економічне співтовариство на 1997–2007 рік» від 27 лютого 1998 року.

Головна ціль за цими договорами – створення взаємовигідних економічних та науково-технічних зв'язків між країнами – сусідами [4]. Згідно з прийнятими нормативно-правовими документами, увага має акцентуватися на модернізації певних сфер економіки, таких як машинобудування, атомна енергетика, нафтопереробна промисловість та ін. В 2000 році Російська Федерація почала здійснювати стратегію міждержавного науково-технічного співтовариства. В її рамках здійснюється міжнародна наукова та науково-технічна діяльність. Досвід світових країн дає наглядну картину того, що здійснення інноваційних перетворень неможливе без великих капіталовкладень в наукову та дослідницьку сфери. Інвестиції можуть надходити як від держави з бюджету, так і від окремих зацікавлених інвесторів, які, нажаль, майже завжди піклуються про збагачення своєї кишені, а не про підвищення інноваційного рівня країни. Згідно з цього потрібно проаналізувати обсяги фінансування інноваційних перетворень в Україні та Росії [3, 7].

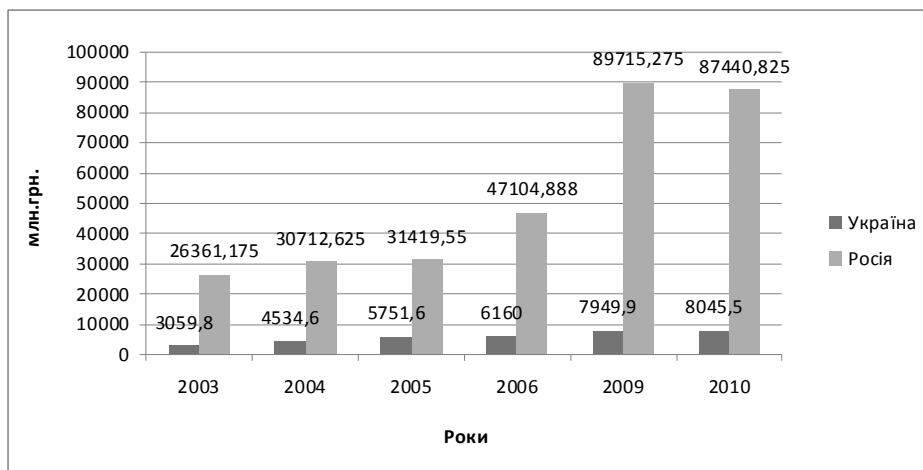

Рисунок 1 – Обсяги фінансування інновацій в Україні та Росії по рокам, у млн грн.

Діаграма на рисунку 1 показує, що з кожним наступним роком інвестиції в розробки та інновації підвищуються, при чому ця тенденція характерна як для України так і для Росії. Велика різниця в сумах інвестицій обумовлена тим, що Російська Федерація займає помітно більшу територію, отже і прибутки від діяльності держави на багато більші. Проте, якщо порівнювати представлені показники з показниками в Японії, то

різниця шокує, інвестиції з боку Японії в декілька раз перевищують російські [5]. Тож аби співпраця в області інновацій між Україною та Росією була більш ефективною, потрібно створити спеціальний уповноважений орган, головна задача якого складалася б в тому, що необхідно розробити порядок фінансування, з боку обох держав, спільних проектів з модернізації та в подальшому слідкувати за його виконанням.

На сьогодні перед Росією та Україною стоїть невирішене питання. Аби досягти успіху в інноваційних перетвореннях економік, необхідно стимулювати зарубіжних, але головне українських та російських інвесторів, але нажаль досі цього не відбувалося. Великі підприємства держав змушені відокремлено розробляти та використовувати новинки. Питома вага таких підприємств в Росії та Україні нікчемно мала порівняно з іншими країнами, це проілюстровано на рисунку 2 [6].

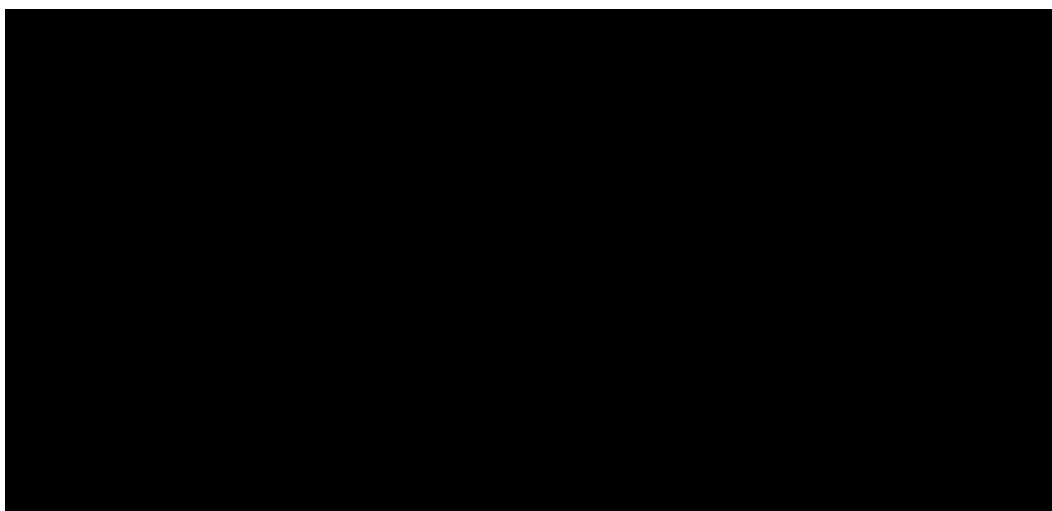

Рисунок 2 – Питома вага підприємств, які впроваджують інновації, в %

Однією з найбільш перспективних областей впровадження нових технологій є область ракетно-космічної техніки. Українські та російські вчені сумісно розробляють засоби виведення, пускові прилади нового сторіччя, проводять фундаментальні наукові дослідження. Результати їхньої діяльності високо цінуються в світі, підтвердженням цього є підписаний в 2008 році між Росією та США «Договір про співпрацю в дослідженнях та використанні космічного простору» [9].

Авіабудування – ще одна сфера, в якій найбільш відчутна співпраця України та Росії. Розробки в цій області мають величезний потенціал. Інформаційний портал РБК-Україна надає інформацію, про об'єднання в найближчий час Російської Об'єднаної авіабудівної корпорації (ОАК) і українського концерну «Антонов», заради створення потужного конструкторського відділу. Нещодавно держави почали займатися серійним виробництвом літака Ан-140, Ан-148 та Ан-124, а також розробляти нові продукти, такі як, наприклад, двигуни для літаків та вертольотів [1].

Окремо країнами-сусідами обговорюються інновації в сферах ядерної енергетики, металообробки, чорної та кольорової металургії та ін.

Російська та Українська держави сконцентрували свою увагу на модернізації та об'єдналися заради отримання кращого результату, але на сьогодні інноваційні перетворення відбуваються лише в окремих секторах економіки. Обидві країни не відповідально ставляться до запланованих модернізаційних програм, тому особливих змін поки що не видно.

Слід зазначити, що обидві країни задля продуктивного співробітництва мають забезпечити сприятливі умови співпраці підприємств, стимулювати учасників спільних підприємств, які впроваджують інновації, забезпечити приріст інвестицій в інноваційні галузі. А першочерговою задачею конкретно України є ліквідація транзитних заборгованостей Росії, заради більшої довіри з боку другої.

Інноваційні перетворення допоможуть оновити економіки країн та зблизити влади держав-сусідів. Це допоможе Україні подолати кризу та поновити стосунки, які і так історично закладено між слов'янськими країнами – Росією та Україною.

Список літератури: 1. Проект угоди між урядами Росії та України про співпрацю в авіабудуванні [Електронний ресурс] / Українська правда. – 20 квітня 2010. – Режим доступу: <http://www.pravda.com.ua/> 2. Економіка та управління інноваційною діяльністю: навч. посібник / [П. Г. Перерва, М. І. Погорелов, С. А. Мехович та ін.]; під ред. П. Г. Перерви, М. І. Погорелова, С. А. Меховича та ін. – Х.: НТУ «ХПІ», 2011. – 628 с. 3. Затраты на технологические инновации организаций добывающих, обрабатывающих производств, по производству и распределению электроэнергии, газа и воды по видам экономической деятельности [Електронний ресурс] / Официальный сайт Федеральной службы государственной статистики Российской Федерации. – Режим доступу: <http://www.gks.ru/wps/wcm/connect/rosstat/rosstatsite/main/enterprise/science/#> 4. Договор между Российской Федерацией и Украиной об экономическом сотрудничестве на 1998–2007 годы / Дипломатический вестник. – 1998. – № 4. – Режим доступу: http://www.mid.ru/bdcomp/dip_vest.nsf/99b2ddc4f717c733c32567370042ee43/825e7d132e0df497c325688c004f7598!OpenDocument 5. Оголева Л. Н. Инновационный менеджмент: учеб. пособие / Л. Н. Оголева. – М.: ИНФРА-М, 2006. – 238 с. 6. Приндын Т. И. Инновации в Украине и России проблемы и перспективы развития [Электронный ресурс] / Т. И. Приндын // Россия: потенциал инновационного развития. Сборник научных статей аспирантов и студентов. – СПб.: НОУ ВПО «Институт бизнеса и права», 2011. – Вып.10. – С. 26–30. – Режим доступа к журн.: <http://www.ibl.ru/konf/070411/8.html> 7. Наукова та інноваційна діяльність (1990–2010 рр.) [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Державного комітету статистики України. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua/> 8. Зовнішня торгівля України в 2004 році [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Державної митної служби України. – Режим доступу: <http://www.customs.gov.ua/dmsu/control/uk/index> 9. Договір «Про принципи діяльності держав по дослідженню і використанню космічного простору, включаючи Місяць та інші небесні тіла» [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_480

*Журавлева Л. И.
г. Белгород, Россия*

ТРУДОВЫЕ ЦЕННОСТИ СОВРЕМЕННОГО ЧЕЛОВЕКА

Экономический успех любой страны зависит от того, чтобы не было противоречия между национальными традициями страны и ее экономической практикой. Историческое развитие России формирует особые черты ее экономики. Труд в хозяйстве русского человека приобретал характер сложного, многообразного ритуала, особенности которого определялись вплоть до мелочей – как мыть, тереть, сушить, скоблить, солить грибы, ухаживать за скотом и т. д. Это говорит об отношении к труду русского